

Celovit pristop k informatizaciji logistike

Logistika je pomemben člen v oskrbni verigi, ki se ukvarja z velikim številom zelo dinamičnih podatkov, ki jih ni mogoče učinkovito upravljati brez ustrezne informacijske podpore.

Informatizacija procesov v logistiki je ena ključnih za učinkovito izvajanje logističnih procesov in zagotavljanje sledljivosti. Potrebna je pri vseh partnerjih v logistični verigi. Proizvodna podjetja morajo svoje izdelke označiti pravilno in v skladu z logističnimi standardi. Voditi morajo proizvodna skladišča, tako skladišča izdelkov kot tudi materialov in surovin, kar zagotavlja sledljivost od surovin, v proizvodnji in do končnega izdelka. Podjetja, ki se ukvarjajo z distribucijo, morajo podatke, pridobljene od proizvajalca, ustrezno spremljati prek svojega dela logistične verige in jih predati naslednjemu v verigi. To je lahko logist, trgovec ali končni kupec.

Le če si vsi člani logistične verige, od proizvajalca, skladiščnika, distributerja pa do končnega potrošnika, posredujejo podatke, je mogoče zagotoviti celovito sledljivost. Poleg tega informatizacija logističnih procesov omogoča boljše, učinkovitejše in racionalnejše izvajanje logističnih procesov in usklajeno delovanje vseh partnerjev v logistični verigi, saj je le z ustrezno informacijsko podporo mogoče zagotoviti usklajen tok materiala in informacij ter te informacije posredovati med partnerji v logistični verigi.

Logistične storitve zmanjšujejo stroške

Z uporabo primerne informacijske podpore in s primerno organizacijo dela je mogoče bistveno

izboljšati logistične storitve in znižati stroške, podpreti vse logistične procese in s tem vsem v logistični verigi olajšati delo, kar izboljša tudi točnost in produktivnost. Izboljšanje produktivnosti pomeni večji pretok blaga skozi skladišče in s tem manjše stroške dela in zalog.

Vse to pove, zakaj je informatizacija v logistiki pomembna tako za specializirana logistična podjetja kot za proizvodnjo in druge dejavnosti, ki sodelujejo v logistični verigi. »Kakovostna in premišljena informatizacija uvaja dogovorjene procese, dokumentacijo, red, transparentnost in možnost planiranja. Znižuje stroške obvladovanja logističnih procesov in lastništva blaga, delovne sile, dviguje kakovost poslovanja in oskrbe trga, ker poenostavlja sodelovanje z dobavitelji,

internimi oddelki in kupci,« pravi Miha Capuder, inženir logistike, ki je v Špici International zadolžen za prenavo logističnih procesov in informacijsko podporo.

Informatizacija predvsem optimizira in pospeši poslovne procese v logistični dejavnosti, pojasnjuje Mitja Bokun, svetovalec za logistiko v družbi S&T Slovenija. Z IT-rešitvami v logistiki podjetja skrajšajo postopke spremljanja blaga, zelo pomemben dejavnik pri vpeljavi sodobnih IT-rešitev in tehnologij pa so tudi zahteve po prepoznavanju in sledljivosti blaga, ki jih od specializiranih logističnih podjetij pričakujejo proizvajalci in stranke.

Slabši položaj podjetij z neurejeno logistiko

Bistvo vsake informatizacije procesov je v nadgradnji sledljivosti materialnega toka od vhoda blaga v proces do izhoda, pravi Igor Guzelj, direktor Aldate, in dodaja: »S tem se podjetjem poveča učinkovitost in zanesljivost predvsem pri obvladovanju internih logističnih procesov, poveča se transparentnost poslovanja, izboljša obvladovanje zalog, ker z informatizacijo pridobijo natančnejše podatke, ki jih je mogoče s poslovno analitiko učinkoviteje obdelati, zmanjšata se število napak in administrativno delo ... Tako lahko podjetje posluje agilnejše, natančnejše meri in zaznava stroške, jih znižuje in hitreje opazi ozka grla v svojem poslovanju.«

Tudi v Leossu so prepričani, da je brez informacijske podpore zelo težko obvladovati logistične procese, ki vključujejo veliko različnih podatkov, sploh pa tega ni mogoče izvajati v časovno sprejemljivih rokih, pravi Franci Nadles, direktor Leossa. Poleg tega informatizacija omogoča sproten vpogled v dogajanje v logistični verigi in sledljivost blaga. Podjetja brez urejene in informacijsko podprte logistike so obsojena na slabši položaj na trgu, zmanjšata se njihova konkurenčnost in učinkovitost poslovanja.

Kako je razvita informatizacija v naših logističnih podjetjih? Ali je bolj osredotočena na posamezne dejavnosti, na primer skladiščenje, transport, distribucijo, ali na celotno logistično verigo? Igor Guzelj pravi: »Informatizacija procesov je v veliki večini osredotočena na posamezne dejavnosti, ki podjetju prinašajo največji dobiček oziroma povzročajo največje stroške in jih zato želijo optimizirati. V te dejavnosti se vlaga več kot v celotno obvladovanje logističnih procesov

oziroma njihovo informatizacijo. Izjeme so v farmacevtski in avtomobilski panogi, pri uspešnih proizvodnih podjetjih (npr. Gorenje) ter v malo- in veleprodaji. Pri majhnih in v spodnjem delu srednjih podjetij o veliki razvitosti informacijske podpore logističnim procesom še ne moremo govoriti, se pa povečuje ozaveščenost, da učinkovita informatizacija zmanjšuje stroške in s tem povečuje konkurenčnost.«

Po meri narejene logistične rešitve

Tudi v Špici menijo, da je pri nas informatizacija logistike razvita različno, tudi glede na potrebe, pričakovanja in ne nazadnje zrelost trga. »V splošnem imajo večji logisti celovite kompleksne rešitve, manjši pa zelo pragmatične, po meri narejene rešitve. Nekaterim manjka prilagodljivost, drugim celovitost. Oboji so pred izzivom, kako se prilagoditi pričakovanjem strank oziroma trga,« pravi Miha Capuder.

Da je pri informatizaciji logističnih procesov najnaprednejša avtomobilska industrija, menijo tudi v S&T Slovenija. V napredno informatizacijo jo silijo predvsem kupci, ki so si izborili možnost izdelave avtomobila, pisanega na kožo. Če želi kupec dobiti tak avto v tednu ali dveh, se mora obrniti veliko kolesje, saj avtomobil sestavlja več tisoč

komponent, ki nastajajo po vsem svetu. Tudi v S&T pravijo, da logistični procesi precej dobro delujejo v trgovini, predvsem v segmentih, ki so povezani z živili in drugim hitro pokvarljivim blagom.

»Podjetja je treba razdeliti na več skupin. Na proizvodna, ki se ukvarjajo predvsem z interno logistiko, logiste, ki nudijo skladiščenje in distribucijo (logistične storitve 3PL), ter prevoznike. Stanje informatizacije logističnih procesov po posameznih skupinah se razlikuje tudi glede na velikost podjetja. Večja podjetja imajo procese bolj ali manj informatizirane. Kljub temu razvijajo nove storitve, ki jih je treba informatizirati, da bi dosegali zelene učinke,« pojasnjuje Ašo Zupančič, vodja projektive v Espro inženiringu.

Več delnih kot celovitih rešitev

Pri srednjih podjetjih je stanje nekoliko drugačno in odraža zavedanje, da je informatizacija konkurenčna prednost in možnost za zniževanje stroškov ob hkratnem povečevanju kakovosti storitve.

Pri majhnih podjetjih, pa naj bodo proizvodna, logisti ali prevozniki, pa je zavedanje o potrebnosti informatizacije majhno, in je zato tudi stopnja informatiziranosti logistike sorazmerno majhna. Če že informatizirajo nekatere procese, je to predvsem posledica zahtev večjih kupcev. Pri majhnih, pa tudi drugih podjetjih, ni celovitega pogleda na informatizacijo, saj velikokrat rešujejo samo en problem, ne ukvarjajo pa se s celovito rešitvijo informatizacije logističnih procesov.

Ker v Leossu niso ozko specializirani le za logistična podjetja, splošne ocene o informatizaciji logističnih

podjetij, ki bi veljala za Slovenijo, ne morejo dati. Za podjetja, ki uporabljajo njihove rešitve, velja, da jih uporabljajo tako za vodenje dela v skladiščih, kot pri pripravi prevzema in dostave pošilk ter sledenju vozil na terenu. »Rešitve in poudarki se od podjetja do podjetja razlikujejo, kar je v skladu z njihovimi potrebami in načinom dela,« je pojasnil Franci Nadles. Osredotočiti se na celotno oskrbno verigo pa se iz takšnih ali drugačnih razlogov večini podjetij ne uspe.

Jana Zajc iz Asosa, podjetja za informacijske storitve in logistiko, pravi, da so specializirana logistična

podjetja večinoma dobro informacijsko podprta. Manj je po njenem mnenju informacijsko podprta logistika v trgovskih podjetjih, vendar še vedno boljše kot v proizvodnih, v katerih je logistika, razen nekaterih izjem, zelo slabo podprta. V proizvodnih podjetjih je še posebno pomembna povezava med skladiščno logistiko in logistiko v proizvodnji oziroma podpora logistiki na celotni poti proizvodnje, od nabave surovine do končnega izdelka oziroma do prodaje kupcu.

CVETO PAVLIN

Namen informatizacije logistike je:

1. točnost podatkov
2. dostopnost podatkov takoj po vnosu, podatki o zalogi so pravilni in na voljo vsem uporabnikom
3. manj napak pri delu in manj reklamacij
4. podatki o nahajališču materiala so na voljo vsem uporabnikom, zato ni iskanja materiala, skrajša se čas za pripravo materiala, manj je napak zaradi zamenjav, manj reklamacij ...
5. optimizacija skladiščnega prostora
6. optimizacija časa
7. elektronsko povezovanje v oskrbno verigo.